

's-Hertogenbosch, 14 november 1989
118/89

CADMIUM IN DE KEMPEN

RESULTATEN ONDERZOEK MOESTUINEN BEKEND

In opdracht van de provincies Noord-Brabant en Limburg is door het Ingenieursbureau Oranjewoud uit Oosterhout een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van verhoogde cadmiumgehalten in moestuinen in de gemeenten Budel en Weert.

Het onderzoek, dat is uitgevoerd in de periode augustus 1988-september 1989, is een eerste stap in de effectuering van de aanpak van particuliere tuinen in het diffuus verontreinigde Kempengebied. Het onderzoek maakt deel uit van de integrale aanpak van de zware metalen-verontreiniging in de Kempen, dat door het ministerie van VROM als omvangrijk geval van bodemverontreiniging is aangemerkt.

In het onderzoek is getracht inzicht te verkrijgen in het aantal en in de grootte van de aanwezige particuliere moes- en siertuinen in beide gemeenten en van het cadmiumgehalte in de grond van deze tuinen. Hiertoe is, na ruime aandacht in de lokale pers, een schriftelijke enquête uitgevoerd onder alle circa 20.000 huishoudens van beide gemeenten, waarbij onder andere de aanwezigheid van een moes- en/of siertuin kon worden opgegeven. Tevens is toestemming gevraagd voor een eventuele (gratis) bemonstering van de tuin.

In totaal zijn 20.630 enquêteformulieren bezorgd en hiervan van 7.098 terugontvangen. Dit betekent een respons van 34%. Op circa 1/3 (2.235) van de terugontvangen formulieren wordt een moestuin opgegeven. Besloten werd om in eerste instantie alle opgegeven moestuinen (ca. 640 in Budel en ca. 1600 in Weert), waarvoor toestemming was verleend voor bemonstering, te onderzoeken op o.a. het cadmiumgehalte van de teeltlaag.

Gebleken is, dat het cadmiumgehalte in de bovengrond (0-30 cm) in Budel in het algemeen hoger ligt dan in Weert (gemiddelde resp. 1,3 mg/kg en 0,8 mg/kg). Circa 35% van de tuinen in Weert heeft een cadmiumgehalte lager dan 0,7 mg/kg tegen Budel circa 9%. Ondergrondmonsters (30-60 cm) hebben in het algemeen een lagere concentratie dan bovengrondmonsters. Overschrijding van de grenswaarde van 2,5 mg/kg is vastgesteld voor Weert in circa 1% (12) en voor Budel in circa 8% (47) van de onderzochte tuinen. De cadmiumgehalten vertonen een globale ruimtelijke samenhang. Er zijn gebieden met voornamelijk hogere

concentraties (Budel-Dorplein) en gebieden met voornamelijk lagere concentraties (Weert-Zuid) te onderscheiden. Een eerste beoordeling geeft aan, dat de aanwezigheid van assenwegen hierbij mogelijk een belangrijke factor is; nog niet alle mogelijke van belang zijnde factoren zijn onderzocht (bijvoorbeeld afstand tot zinksmelter, overheersende windrichting).

Deze week zullen de bewoners, van wie de tuin is bemonsterd bericht krijgen van de provincies, waarin de analyseresultaten zijn vermeld en waarin tevens een advies is gegeven ten aanzien van het gebruik van de tuin. Dit advies is opgesteld door de beide provincies in samenwerking met de Regionale Inspecties Milieuhygiëne en Levensmiddelen en met het Consulentschap voor de Akker- en Tuinbouw en is afhankelijk van de gevonden resultaten. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën:

- Cadmiumgehalte lager dan 0,7 mg/kg droge stof: Geen maatregelen noodzakelijk.
- Cadmiumgehalte tussen of gelijk aan 0,7 en 2,5 mg/kg droge stof: Bij deze gehalten kunnen maatregelen beperkt blijven tot het geven van bekalkings- en teeltadviezen. Bij het opvolgen van deze adviezen is er bij het gebruik van deze tuinen als moestuin geen gevaar voor de volksgezondheid.
- Cadmiumgehalte boven 2,5 mg/kg droge stof: Een saneringsmaatregel is mogelijk noodzakelijk. Voordat vastgesteld kan worden of, en zo ja welke saneringsmaatregel zal moeten worden uitgevoerd is het echter eerst noodzakelijk de omvang van de aangetroffen verontreiniging in kaart te brengen. Hiervoor zal een nader onderzoek moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van dit nader onderzoek zullen de provincies vervolgens, na overleg met de Regionale Inspecties Milieuhygiëne en met het ministerie van VROM, een saneringsplan opstellen. In afwachting van verdere ontwikkelingen wordt in dit laatste geval het consumeren van in eigen tuin gekweekte groenten ontraden.

Voor meer informatie: Provincie Noord-Brabant, Henk van Loon,
073-812509
Provincie Limburg, Hans Albertsen,
043-897065